

SİRBİSTAN BİLGİ NOTU

OCAK 2022

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

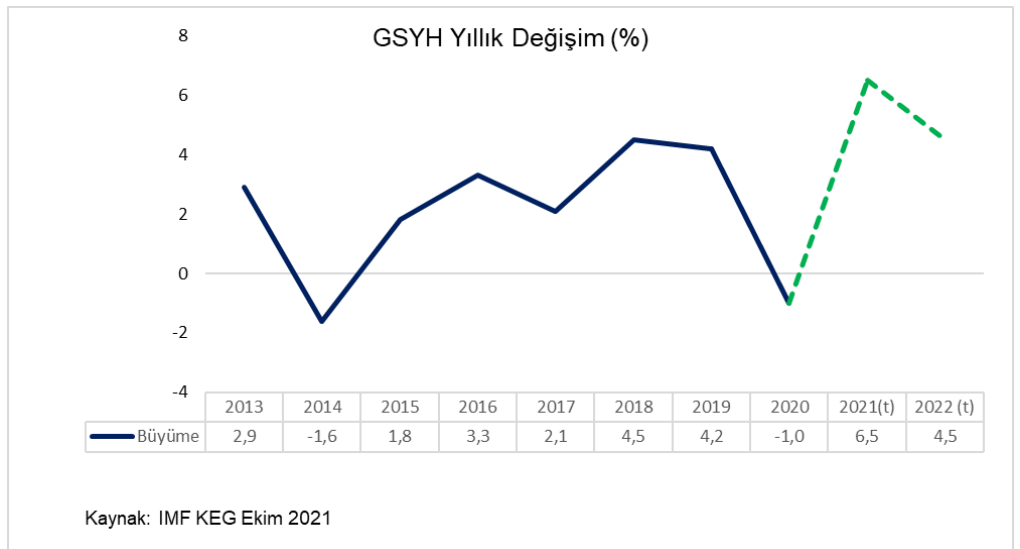
GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	53	60,7	65,7
Büyüme	%	-1	6,5	4,5
Nüfus	Milyon Kişi	6,9	6,9	6,9
Kişi Başı Gelir	USD	7,6	8,8	9,6
Enflasyon	%	1,3	4,1	2
İşsizlik Oranı	%	9,5	9,3	9,3
Cari Denge / GSYH	%	-4,3	-4,1	-4,4
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-7,3	-6,5	-2,4
İhracat	Milyar USD	19,4	-	-
İthalat	Milyar USD	26,2	-	-

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2021, Trademap

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sırbistan ekonomisi hizmet sektörü ağırlıklı bir yapıda olup, yüksek-orta gelirli ülkeler gurubunda yer almaktadır. GSYH bileşenlerine üretim tarafından bakıldığında, enerji, otomotiv, makine, madencilik ve tarım öne çıkan ilk 5 sektördür. Covid-19 kaynaklı arz ve talep şoklarının Sırbistan ekonomisi üzerindeki yansımaları önceki yıllarda sağlanan makroekonomik ve mali istikrar, büyüme momentumu ve geniş mali alan sayesinde diğer AB ülkeleri ile kıyasla çok daha sınırlı kalmıştır. AB ekonomilerinin ortalama %5,9 daraldığı 2020 yılında Sırbistan ekonomisi %1 küçülmüştür. Bu yılda GSYH'nin %13'üne tekabül eden 5,8 milyar EUR tutarında ekonomik önlem paketinin devreye alınması ekonomik daralmanın en aza indirilmesinde belirleyici olmuştur. 2021 yılında ise küresel ekonomik toparlanmanın yanı sıra ülkenin ekonomiye 2,2 milyar EUR (GSYH'nin %4,2'si) ek mali desteği enjekte etmesi sayesinde GSYH büyümesinin %6,5'e yükseldiği tahmin edilmektedir. IMF'e göre 2022 ve 2023 yıllarında ekonominin %4,5 büyüdükten sonra 2024 yılından itibaren %4 olan potansiyel büyümeye platosuna yerleşeceği tahmin edilmektedir. 2021 yılında küresel emtia fiyatlarındaki artış, tedarik zincirindeki aksamalar ve güçlü iç talep kaynaklı olarak enflasyon %4,1'e yükselmiştir. 2022 yılının ortasından itibaren enflasyonun %2 seviyesinde kontrol altına alınması beklenmektedir. Sırbistan ekonomisinin en kırılgan göstergelerinden biri ödemeler dengesidir. 2008 krizinde %19,9'a kadar yükselen cari açığın GSYH'ye oranı son 5 yıllık dönemde ortalama %4,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılında mal ve hizmet ihracatındaki ivmelenmeyle birlikte bu oranın %4,1'e gerilediği tahmin edilmektedir. 2021'in ilk 9 aylık döneminde yabancı doğrudan yatırım kaleminde %30 artış sağlanarak cari açığın finansmanında olumlu performans sergilenmiştir. Mart 2021'de kredi derecelendirme kuruluşu Moody's Sırbistan'ın kredi notunu, Türkiye'nin 3 basamak üzeri olan, Ba2 seviyesine yükseltmiştir. 1995 yılında 7,6 milyon kişi olan ülke nüfusu, 2020 yılında 6,9 milyon kişiye gerilemiştir. Dış göç nedeniyle nüfustaki azalış eğiliminin önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklenmektedir.

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yanlar

Makroekonomik göstergelerde iyileşme sağlanmasına yönelik uygulanan yapısal politikalar uzun vadeli GSYH artışını yukarı taşımaktadır.

Fırsatlar

Kosova'nın bağımsızlığının tanınması konusunda süregelen siyasi iklime rağmen, başta IMF, DTÖ ve AB de dahil olmak üzere uluslararası örgütler, Sırbistan için önemli bir politika çıpası sağlamaktadır. Hükümet, Covid-19 durgunluğundan güçlü bir ekonomik toparlanmaya geçişi sağlamak amacıyla, doğrudan yabancı yatırım ve kamu-özel sektör ortaklıkları için fırsatlar sunabilecek kapsamlı bir kamu altyapı programına başlamıştır. 14 milyar EUR değerindeki 'Sırbistan 2025' programı ile, mevcut altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve Sırp çalışan nüfusuna yeni beceriler kazandırılması hedeflenmektedir.

Zayıf Yanlar

Sırbistan'da başta demir yolları, kara yolları ve atık su arıtma tesisleri de dahil olmak üzere pek çok alanda altyapı yetersizliği yaşanmaktadır. Gerekli altyapı yatırımlarına öncelik verilmesi, gelecek yıllara ilişkin ekonomik büyümenin ivmelenme noktasını oluşturacaktır.

Olası Zorluklar

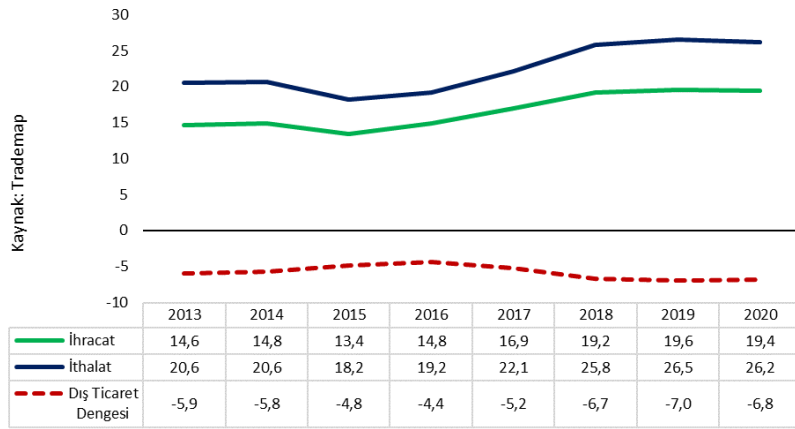
Covid-19 sürecindeki mali genişlemeden sonra kemer sıkma politikalarına geçildiği takdirde sendikaların direnci ile karşılaşılabilir.

3. DIŞ TİCARET

Sırbistan dünyanın en fazla ihracat yapan 68. ülkesi olup, Ekvador'un altında Kamboçya'nın ise üzerinde yer almaktadır. Dış ticaret hacminin GSYH'ye oranı %105'tir. Avrupa Birliği (EU27) Sırbistan ihracatının %65'ini, ithalatının ise %59'unu oluşturmaktadır. Ülke dünya ihracatının binde birini gerçekleştirmekte olup, bu oran son 15 yıllık dönemde ikiye katlanmıştır. İhracatın son 5 yıllık ortalama büyüme hızı %8 olmuştur. Dış ticaret son 15 yıldır açık vermektedir. 2020 yılında 26,2 milyar USD'lik ithalata karşılık 19,4 milyar USD ihracat yapılmış ve 6,8 milyar USD dış ticaret açığı verilmiştir. Ülkenin en önemli ilk 5 ihracat pazarı Almanya, İtalya, Bosna Hersek, Romanya ve Rusya'dır. Elektrikli cihazlar, makinalar, plastikler, kauçuk ve otomotiv en fazla ihracatı yapılan ilk 5 sektördür. En fazla ithalat yapılan ülkeler sıralamasında Almanya, Çin, İtalya, Rusya ve Macaristan ilk 5'tedir. Kişisel eşyalar, makinalar, elektrikli cihazlar, enerji ve plastikler en fazla ithalatı yapılan ilk 5 sektördür.

Sırbistan'ın Dış Ticareti
(Milyar USD)

Sırbistan'ın İhracatı
(2020, Milyar USD)

Kaynak: Trademap

Sırbistan'ın İthalatı
(2020, Milyar USD)

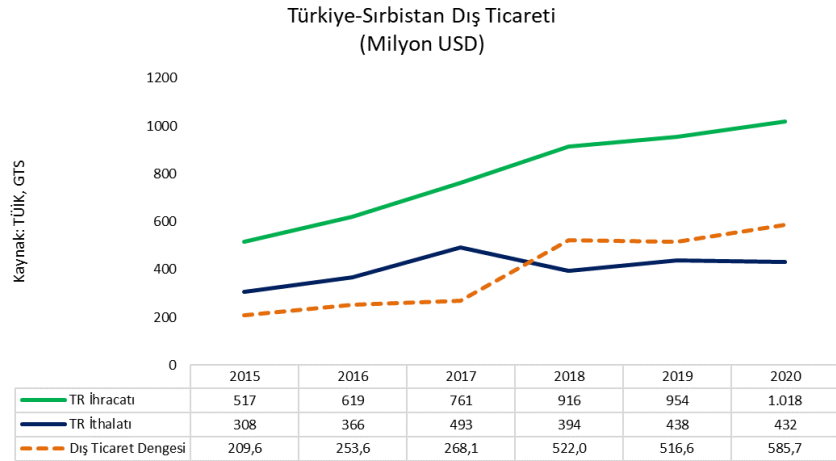

Kaynak: Trademap

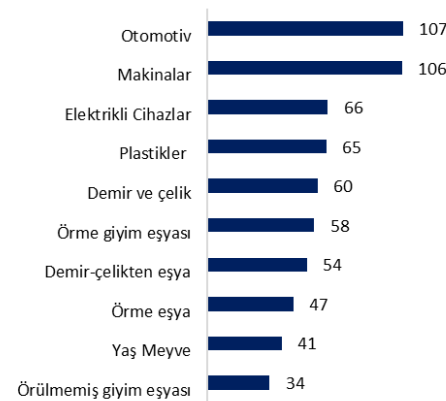

4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye Sırbistan ile yaptığı ticarete son 5 yılda giderek artan bir ticaret fazlası vermiştir. Sırbistan ülkemiz ihracatında 38., ithalatında ise 55. sırada yer almaktadır. Türkiye'nin Sırbistan'ın ithalatından aldığı pay 2020 yılında %4,4 seviyesinde olup, bu oran son 15 yılda yaklaşık ikiye katlanmıştır. Pandemi yılı 2020'de ülkeye yapılan ihracat %7 artarken, ülkeden yapılan ithalat %1 azalmıştır. 2021 yılının ilk 11 aylık döneminde ise Sırbistan'a ihracat %46 artarak 1,4 milyar USD'ye yükselirken, Sırbistan'dan ithalat %5,7 artarak 402 milyon USD'ye yükselmiş ve bunun neticesinde 949 milyon USD dış ticaret fazlası verilmiştir (TÜİK verisi ile analiz yapıldığı için 11 aylık rakamlar kullanılmıştır). Son 5 yıllık dönemde ülkeye yapılan ihracat yıllık ortalama %15 büyümüştür. 2021 yılı sonunda 5 yıllık ortalama ihracat artış oranımızın %20'yi geçtiği tahmin edilmektedir. Türkiye'nin en fazla ihraç ettiği ürünler arasında otomotiv, makinalar, elektrikli cihazlar, plastikler ile demir ve çelik üst sıralarda yer almaktadır. İthal edilen ürünlerde ise kauçuk, makinalar, elektrikli cihazlar, plastikler ile silahlar ve mühimmat öne çıkmaktadır.

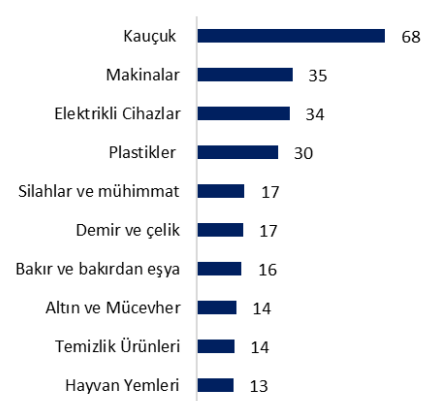

Türkiye'nin Sırbistan'a İhracatı
(2020, Milyon USD)

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Sırbistan'dan İthalatı
(2020, Milyon USD)

Kaynak: TÜİK

5. İHRACAT POTANSİYELİ

ITC verilerine göre Sırbistan'ın tüm dünyaya toplam 13,7 milyar USD tutarında daha fazla ihracat yapma potansiyeli hesaplanmaktadır. Bu tutar ihracat pazarlarına göre detaylandırıldığında; Almanya, İtalya ve Rusya ülkenin en fazla ihracat artırma potansiyeli olan ilk 3 pazarı konumundayken, Türkiye ise 352 milyon USD'lik ekstra ihracat potansiyeli ile Sırbistan ihracatının artmasında en büyük potansiyele sahip 18. ülkedir. Benzer hesaplama Türkiye için yapıldığında ise, Sırbistan pazarı ülkemiz için 986 milyon USD daha fazla ihracat yapma potansiyeli barındırmakta olup, potansiyel pazarlar sıralamasında en önemli 32. ülke konumundadır. Bu rakam ülkeye yapılan 2020 ihracatının (1 milyar USD) %97 daha yükselme potansiyeli olduğuna işaret etmektedir.

6. YATIRIMLAR

Sırbistan'ın Yatırımları

TCMB verilerine göre Sırbistan'ın 2015 yılından beri Türkiye'de doğrudan yatırımı bulunmamaktadır. Sırbistan'ın Türkiye'deki yatırımları 2010 yılında 43 milyon USD ile zirveyi görmüş, 2014 yılına kadar bu tutar 33 milyon USD'ye gerilemiş ve bu yıldan sonra yatırım çıkışı yaşanmıştır. 2021 yılı kayıtlarına göre 110 Sırbistan sermayeli firma ülkemizde faaliyet göstermektedir.

Türkiye'nin Yatırımları

Türkiye'nin ise Sırbistan'daki doğrudan yatırımlarının stok değeri 2020 yılında 209 milyon USD olarak kaydedilmiştir. Sırbistan'a gerçekleştirdiğimiz doğrudan yatırımlar 2011 yılında 1 milyon USD iken, 2017 yılından sonra ivmelenerek 2020 yılında zirveye ulaşmıştır.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

/deikiletisim | www.deik.org.tr